



ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΜΕ

Ερμού και Κορνάρου 2, Αθήνα 105 63
Τηλ. 210-32.52.189, 210-32.44.930
Fax: 210-32.27.382, 210-33.11.338

Ρατσισμός & Μ.Μ.Ε.



ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΑΝΟΙΞΗ 2004

ΤΕΥΧΟΣ Νο 2

Ρατσισμός & Μ.Μ.Ε.

σε έναν κόσμο ανισοτήτων

Μία προσπάθεια για την άρση τους

Το έντυπο που διαβάζετε αποτελεί μέρος της προσπάθειάς μας να διαμορφωθεί, να υλοποιηθεί και να γίνει ευρύτερα γνωστό ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα με στόχο την εκπαίδευση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και την καταπολέμηση του ρατσισμού. Ο τίτλος μας, *Ρατσισμός και ΜΜΕ*, επιδιώκει να ενισχύσει την ευαισθησία μας απέναντι στα μηνύματα που δεχόμαστε και στον τρόπο με τον οποίο τα ΜΜΕ επιλέγουν τη θεματολογία τη σχετική με τον ρατσισμό, την προβάλλουν και τον τρόπο με τον οποίο το κοινό την προσλαμβάνει. Η ιδέα που διατρέχει το πρόγραμμα είναι ότι ο αποδέκτης των μέσων είναι ανάγκη να εκπαιδευτεί, ώστε να αντιλαμβάνεται τα μηνύματα που ενυπάρχουν στο μήνυμα που προβάλλεται.

Ο χώρος που επιλέξαμε για την εφαρμογή του καινοτομικού μας προγράμματος είναι τα Γυμνάσια που λειτουργούν στους Δήμους Αθηνών και Αχαρνών. Στόχος μας ήταν να εφαρμοστεί στο χώρο του σχολείου ένα πιλοτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση στα ΜΜΕ που θα επιδίωκε να ασκήσει τα ανταντακλαστικά μαθητών και εκπαιδευτικών απέναντι στα φαινόμενα των διακρίσεων και του ρατσισμού, που αντιμάχονται την πολυπολιτισμικότητα, την πολυφωνία, το σεβασμό στη διαφορά.

Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ και εντάσσεται στην ευρύτερη προσπάθειά του να εισαγάγει στο σχολείο νέα προγράμματα και νέες μεθοδολογίες. Ειδικότερα στο ζήτημα των διακρίσεων η παρούσα προσπάθεια ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Οδηγού Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης και του προγράμματος «Φιλοξενία - Συνεργαζόμενα σχολεία κατά του ρατσισμού και υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στους Δήμους Αθηνών και Αχαρνών. Ξεκίνησε με ένα σεμινάριο ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης εκπαιδευτικών που στη συνέχεια ανέλαβαν να συγκροτήσουν στα σχολεία τους ομάδες μαθητών/τριών που θα επεξεργάζονταν πτυχές του θέματος με τη μέθοδο project.

Για την υλοποίηση του προγράμματος στο ΚΕΜΕΤΕ συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας και Επιστημονική Επιτροπή (βλέπε σελ. 2).

Μαθητικός Διαγωνισμός Βίντεο - φωτογραφίας

**ΠΑΡΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ
«ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ» ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ**

**ΠΟΥ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ (ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.) ΤΗΣ ΟΛΜΕ**

και κέρδισε τη βιντεοκάμερα ή τη φωτογραφική μηχανή σου

ΘΕΜΑ: «ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ»

Στο δικό μου σχολείο:

- έχουν όλοι οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριες ίδια δικαιώματα, ισότιμη μεταχείριση, ίσες ευκαιρίες στη μόρφωση;
- καταπολεμούμε το ρατσισμό και την ξενοφοβία, ιδίως απέναντι στους οικονομικούς μετανάστες και τους πρόσφυγες;
- ενισχύουμε την ανεκτικότητα, την αποδοχή του διαφορετικού, τη διαπολιτισμική κατανόηση και ευαισθησία, τις αξίες της αλληλεγγύης, της ειρήνης και της συνεργασίας;
- αντιμετωπίζουμε κριτικά τα μηνύματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, απορρίπτοντας ό,τι προβάλλει το ρατσισμό, την ξενοφοβία και τις διακρίσεις;

Στείλε τα έργα σου μέχρι τη Δευτέρα, 27 Σεπτεμβρίου 2004 στη διεύθυνση:

«ΚΕΜΕΤΕ, Κορνάρου 2, 105.63 Αθήνα, 5ος όροφος (Για το Διαγωνισμό)»

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι μαθήτριες και μαθητές των Γυμνασίων, Λυκείων και ΤΕΕ της Περιφέρειας Αττικής

Λεπτομέρειες στις σελίδες 14 - 16

**Πληροφορίες
και αίτηση συμμετοχής:**

ΚΕΜΕΤΕ:

τηλ.: 210-3252189,

τηλ. και φαξ: 210-3244930,

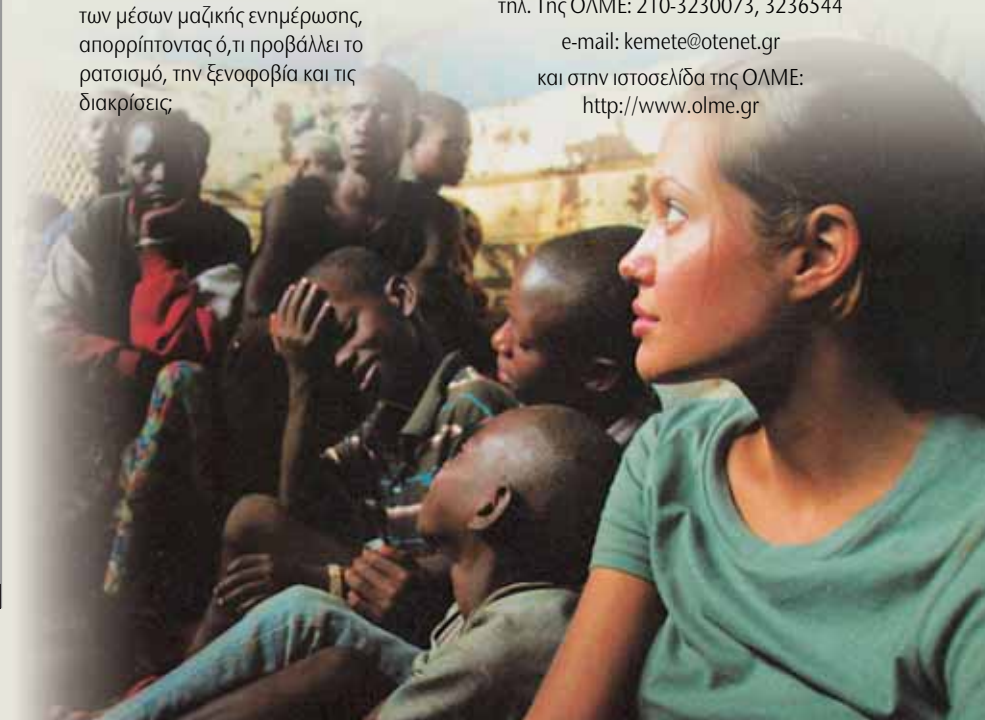
φαξ: 210-3311338,

τηλ. Της ΟΛΜΕ: 210-3230073, 3236544

e-mail: kemete@otenet.gr

και στην ιστοσελίδα της ΟΛΜΕ:

<http://www.olme.gr>



Ρατσισμός
& Μ.Μ.Ε.

σε έναν κόσμο ανισοτήτων

Μία προσπάθεια για την άρση τους

Συνέχεια από σελ. 1

Το πρόγραμμα εντάσσεται στο έργο «Forum για την Κοινωνική Συνοχή». Είναι ένα έργο που βασίζεται στο συντονισμό των δράσεων πολλών και διαφορετικών μεταξύ τους φορέων με στόχο την καταπολέμηση του ρατσισμού και την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Περιλαμβάνει:

- τη δημιουργία δομών,
- την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη των μεταναστών και των προσφύγων,
- δράσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού, των εργοδοτών, των στελεχών φορέων,
- την ενίσχυση του συνδικαλισμού των μεταναστών και των προσφύγων,
- την προώθησή τους στην αγορά εργασίας,
- τη δημιουργία αντιρατσιστικού υλικού για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και τη δικτύωση σχολείων σε προγράμματα κατά του ρατσισμού.

Συμμετέχουν εκπαιδευτικοί φορείς όπως το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το ΚΕΚ ΑΚΜΩΝ, συνδικαλιστικοί φορείς όπως το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας, φορείς πληροφόρησης όπως το Αθηναικό Πρακτορείο Ειδήσεων, μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα και η Unicef, σύλλογοι μεταναστών καθώς και μία σειρά από άλλους φορείς.

Χρηματοδοτείται από την κοινοτική πρωτοβουλία Equal. Στόχος της τελευταίας είναι η εφαρμογή πολιτικών για την καταπολέμηση των κοινωνικών διακρίσεων και την ενίσχυση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, όπως οι μετανάστες, οι αιτούντες άσυλο, οι πρόσφυγες, οι απεξαρτημένοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και όλοι όσοι αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης στην αγορά εργασίας.

Το περιοδικό μας

Έκδοση του Κέντρου Μελετών και Τεκμηρίωσης (ΚΕΜΕΤΕ) της ΟΛΜΕ

Διεύθυνση: Κορνάρου 2
105 63 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 3252189,

Τηλέφωνο & Fax: 210 3244930

Τηλ. (ΟΛΜΕ): 210 3230073, 3236544

Fax (ΟΛΜΕ): 210 3311338

Το έντυπο επιμελήθηκαν οι:

Καίτη Γαρμπή, Μαρία Μαλαπέτσα
και Αγγελική Πέτσικα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Καββαδίας Γιώργος,
μέλος

Καλόβουλος Αντώνης,
μέλος

Κλώπας Φώτης,
μέλος

Λουζιώτης Βασίλης,
υπεύθυνος προγράμματος

Μαρίνης Στυλιανός,
μέλος

Χαραμής Παύλος,
επιστημονικός υπεύθυνος

Ψαχούλας Γιάννης,
μέλος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Βλσιτίδου-Δρόσου Κυριακή, φιλόλογος

Γαρμπή Αλεξάνδρα, φιλόλογος

Καλαμαρά Ευθυμία, γαλλικής φιλολογίας

Κούκου Κωνσταντίνα, φιλόλογος

Κωνσταντοπούλου Ξένια, φιλόλογος

Μάγος Κώστας, δάσκαλος

Μαλαπέτσα Μαρία, φιλόλογος

Μοσχονά Ειρήνη, φιλόλογος

Πέτσικα Αγγελική, φιλόλογος

Ρουσσάκης Γιάννης, δάσκαλος

Σταματίου Σοφία, φιλόλογος

Στριγού-Ρήγου Ελένη, φιλόλογος

Τριανταφύλλου Άννα, γαλλικής φιλολογίας

Κατάσταση σχολείων και
εκπαιδευτικών που μετέχουν
στο πρόγραμμα Equal

	Σχολείο	Υπεύθυνοι	
1.	Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αθηνών	Γεωργάτσου Σταυρούλα Γκούπη Αρετή	ΠΕ5 ΠΕ4
2.	1ο Εσπερινό ΤΕΕ Αχαρνών	Ρίζος Βασίλειος Μπαλής Βασίλειος	ΠΕ2 ΠΕ17
3.	2ο Γυμνάσιο Αχαρνών	Αγγελάκης Κων/νος Καρανίκας Κων/νος	ΠΕ1 ΠΕ2
4.	7ο Γυμνάσιο Αθηνών	Γαλνέα Ευαγγελία Ξένου Αικατερίνη	ΠΕ5 ΠΕ8
5.	7ο Γυμνάσιο Αχαρνών	Πάλλης Χαράλαμπος Ρόκου Σοφία	ΠΕ11 ΠΕ2
6.	9ο Γυμνάσιο Αχαρνών	Αποστολοπούλου Αικατ. Τζανάκος Θεοδοσής	ΠΕ5 ΠΕ4
7.	12ο Γυμνάσιο Αθηνών	Γκεσούρα Χρυσούλα Κουζέλης Νικόλαος	ΠΕ2 ΠΕ3
8.	18ο Γυμνάσιο Αθηνών	Χοροζόγλου Γεώργιος Ελένη Φρειδερίκη	ΠΕ19 ΠΕ13
9.	34ο Γυμνάσιο Αθηνών	Μπαλιάκα Αναστασία Τσώλη Χριστίνα	ΠΕ4 ΠΕ6
10.	40ο Γυμνάσιο Αθηνών	Ιορδανίδου Αλέκα Σιδηροπούλου Μελίνα	ΠΕ2 ΠΕ4
11.	48ο Γυμνάσιο Αθηνών	Γιαννίτσαρη Μαρία Κωνσταντίνου Αργυρούλα	ΠΕ2 ΠΕ4
12.	51ο Γυμνάσιο Αθηνών	Τσιάμη Σοφία Τασοπούλου Πηνελόπη	ΠΕ8 ΠΕ6
13.	65ο Γυμνάσιο Αθηνών	Κοτσιαφίτου Αναστασία Καστρινάκη Φιλώ	ΠΕ1 ΠΕ5
14.	8ο Γυμνάσιο Αχαρνών	Σταθοπούλου Αγορίτσα Κουκλάκη Ελευθερία	ΠΕ2 ΠΕ11
15.	41ο Γυμνάσιο Αθηνών	Μπενίση Ελένη Ευθυμίου Γεωργία	ΠΕ2 ΠΕ4

Ομάδα 9ου Γυμνασίου Αχαρνών

Γεια σας,

Είμαστε μια ομάδα μαθητών του 9ου Γυμνασίου Αχαρνών. Πέρσι συμμετείχαμε στο πρόγραμμα του ΚΕΜΕΤΕ «Δίκτυο σχολείων κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας». Το θέμα που δουλέψαμε ήταν «Ρατσισμός και ΜΜΕ» και πιο συγκεκριμένα «Η εικόνα του παιδιού μέσα από τον ημερήσιο Τύπο». Συνεργαστήκαμε και περάσαμε πολύ ωραία. Αποφασίσαμε να συνεχίσουμε την ομάδα μας και φέτος. Στην παρέα μας μπήκαν και παιδιά της πρώτης τάξης. Το θέμα της φετινής μας εργασίας είναι:

«Γνωρίζω τους συμμαθητές μου»

Στην ομάδα είμαστε παιδιά που καταγόμαστε από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας. Είμαστε και παιδιά που έχουμε έρθει από διαφορετικές χώρες. Πολλά παιδιά έχουμε έρθει από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Άλλα παιδιά έχουμε έρθει από την Αλβανία και άλλες χώρες. Άλλων παιδιών πάλι η καταγωγή είναι από τον Πόντο. Όμως όλοι ζούμε στο Μενίδι και είμαστε μαθητές του 9ου Γυμνασίου Αχαρνών.

Αποφασίσαμε, λοιπόν, να γνωρίσουμε καλύτερα το συμμαθητή μας... το διπλανό μας στο θρανίο... το μαθητή της διπλανής τάξης...

Να γνωρίσουμε την καθημερινότητά του και τις γιορτινές του συνήθειες. Να μάθουμε την ιστορία του. Να μας μιλήσει για τις αναμνήσεις του από τον τόπο καταγωγής του. Και εμείς με τη σειρά μας αυτά να τα παρουσιάσουμε στους συμμαθητές μας που δεν είναι στην ομάδα, στους γονείς μας, στην τοπική μας κοινωνία.

Ομάδα Μαθητών του 9ου Γυμνασίου Αχαρνών

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:

κα Σοφία Βερυκόκου

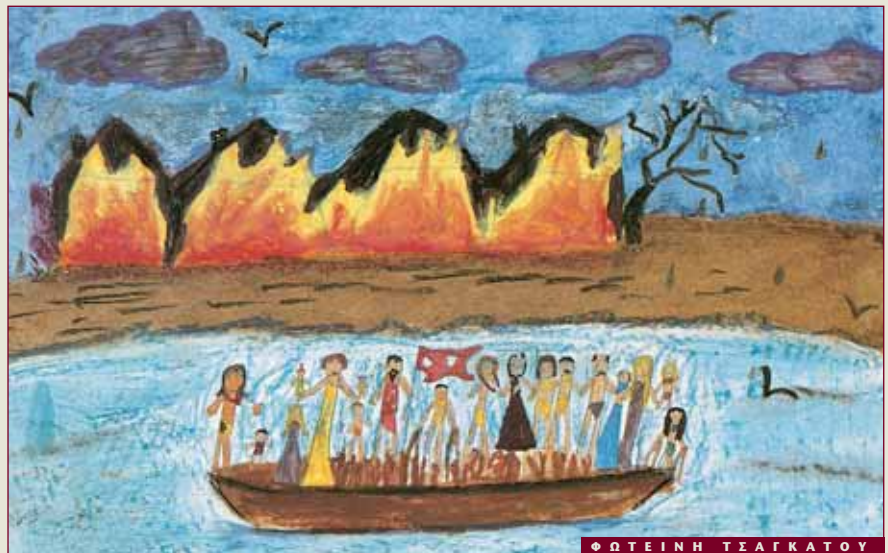
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΟΜΑΔΑΣ:

κα Κατερίνα Αποστολοπούλου

ΟΛΓΑ ΝΤΕΝΤΑ

**Τα παιδιά ζωγ Χαφίξ Οον
το ρατσισμό, την προσφυγιά, τον πόλεμο...**

ΜΙΧΑΗΛΣ ΔΟΛΑΨΑΚΗΣ

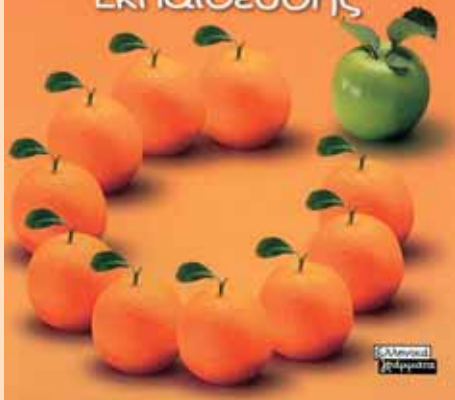


ΦΩΤΕΙΝΗ ΤΣΑΓΚΑΤΟΥ



ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΠΑΥΛΟΥ

Έργα μαθητών/μαθητριών βραβεύτηκαν στον ετήσιο μαθητικό διαγωνισμό που οργανώνει η Επιτροπή Ευαισθητοποίησης για τους Πρόσφυγες, υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει και η ΟΛΜΕ.



Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης

Επιμέλεια: Γιώργος Τσιάκαλος

Στη χώρα του «ΞΕΝΙΟΥ ΔΙΑ»

Στη χώρα του Ξένιου Δία καθημερινά πολλοί άνθρωποι:

- Υποχρεώνονται να διάγουν ζωή στην οποία το «λάβε βιώσας» του ποιητή αποκτά κυριολεκτική σημασία.
- «Σαρώνονται» εκτός χώρας σε επιχειρήσεις που ονομάζονται «επιχειρήσεις - σκούπα», φράση αποκαλυπτική του τρόπου θεώρησης των μεταναστών.
- Συλλαμβάνονται ομαδικά, ως «συνθήκες ύποπτοι», κάθε φορά που διαπράττεται ένα έγκλημα.
- Θεωρείται ότι πρέπει να είναι ικανοποιημένοι και ευγνώμονες όταν έχουν το δικαίωμα να εργάζονται και να διαμένουν στη χώρα μας, όποιες κι αν είναι οι συνθήκες εργασίας και διαμονής τους.
- Καθημερινά πέφτουν θύματα διακρίσεων και δέχονται προσβολές από ορισμένους που θεωρούν ότι η ελληνική καταγωγή δίνει δικαιώματα εξουσίας πάνω σε εκείνους που δεν έχουν την ίδια καταγωγή.
- Προπηλακίζονται, τραυματίζονται και μερικές φορές χάνουν τη ζωή τους σε βίαιες επιθέσεις εναντίον τους - από τις οποίες πολλές είναι αποτέλεσμα της οργανωμένης δράσης ακροδεξιών φασιστικών ομάδων.

Κάποια από τα παραπάνω φαινόμενα διακρίσεων και καταπίεσης συμβαίνουν σπάνια, ορισμένα συμβαίνουν συχνά και κάποια αποτελούν τον κανόνα στη ζωή των μεταναστών και των προσφύγων. Επιπλέον, κανόνα αποτελεί και ο αποκλεισμός τους από σημαντικά δημόσια και κοινωνικά αγαθά, όπως η υγεία και η εκπαίδευση.

Κάποια από τα παραπάνω βιώματα διακρίσεων και αποκλεισμού οι ξένοι μετανάστες και πρόσφυγες τα μοιράζονται με άλλες ομάδες του πληθυσμού. Ομάδες που συχνά δεν αποτελούνται από ξένους στην καταγωγή, όπως είναι, για παράδειγμα, οι πρόσφυγες ελληνικής καταγωγής από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης ή ομάδες που εδώ και πολλές εκατοντάδες χρόνια αποτελούν αδιάσπαστο μέρος του ελληνικού πληθυσμού, όπως οι Έλληνες Ρόμα (Τσιγγάνοι).

Συχνά, συμπεριφορές διακρίσεων βιώνουν τόσο άτομα με ειδικές ανάγκες όσο και άτομα με σεξουαλικές προτιμήσεις διαφορετικές από εκείνες της πλειονότητας.

Υπάρχουν, δηλαδή, πολλές ομάδες ανθρώπων των οποίων τα μέλη εξαναγκάζονται σε υποτελή διαβίωση ή γίνονται θύματα επιθέσεων.

Αυτά συμβαίνουν στη χώρα μας, όπως συμβαίνουν άλλωστε, με την ίδια ή διαφορετική έκταση και ένταση, στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και όπως έχουν συμβεί και συμβαίνουν σε άλλες χώρες του κόσμου.

(Σελ. 72-73)

Ο Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης είναι βιβλίο που συντάχθηκε για να ανταποκριθεί στις ανάγκες που προκαλεί η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα με τα ρεύματα μετανάστευσης και παλιννόστησης, που δημιουργούν συνθήκες πολυπολιτισμικότητας. Ο χώρος του σχολείου αναδεικνύεται κρίσιμος τόσο λόγω της σημασίας του παιδαγωγικού του ρόλου όσο και λόγω του ότι έρχεται αντιμέτωπος με το κρίσιμο ζήτημα της αποδοχής του διαφορετικού με την είσοδο των παιδιών των μεταναστών, των προσφύγων και των παλιννοστώντων στις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Η δημιουργία του οδηγού είναι μία προσπάθεια που εντάσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους κατά του Ρατσισμού (1997). Συντάχθηκε με τη φρο-

ντίδα του Γ. Τσιάκαλου Καθηγητή Παιδαγωγικής στο Α.Π.Θ. για το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ με τη συνεργασία εκπαιδευτικών από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Περιλαμβάνει πληροφορίες για το φαινόμενο του ρατσισμού, μία θεώρηση του αναλυτικού προγράμματος υπό το πρίσμα της αντιρατσιστικής εκπαίδευσης και παραδείγματα για την εφαρμογή της. Η ιδέα που υποστηρίζουν οι συντάκτες /κτρίες του είναι ότι η αντιρατσιστική εκπαίδευση μπορεί να ενσωματωθεί σε κάθε γνωστικό αντικείμενο.

Παραθέτουμε χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το βιβλίο αυτό.

Μαρία Μαλαπέτσα

Τι είναι ο ρατσισμός

Αναλογιζόμενοι όλα τα παραπάνω, ορισμένοι αναρωτιούνται εάν «οι Έλληνες είμαστε ρατσιστές» ή εάν «στην Ελλάδα υπάρχει ρατσισμός».

Η απάντηση εξαρτάται προφανώς από το πώς ορίζουμε την έννοια του «ρατσισμού».

- Εάν ο ορισμός που επιλέγουμε είναι πολύ ευρύς και περιλαμβάνει κάθε μορφή έμμεσων και άμεσων διακρίσεων και κοινωνικής αδικίας, τότε όλοι οι άνθρωποι θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν κάποια στιγμή ρατσιστές.
- Εάν ο ορισμός είναι ιδιαίτερα περιορισμένος και περιλαμβάνει μόνο διακρίσεις εις βάρος μελών μιας «φυλής», όπου η «φυλή» ορίζεται αποκλειστικά με βιολογικούς όρους της παραδοσιακής ανθρωπολογίας, τότε μόνο ορισμένες κοινωνίες του παρελθόντος θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ρατσιστικές.

Κάποιες κοινωνίες αρέσκονται να εξαφανίζουν το ρατσισμό από τη ζωή τους επιλέγοντας είτε έναν ιδιαίτερα ευρύ ορισμό, οπότε μετατρέπουν το ρατσισμό σε ένα από τα πολλά αυτονόητα γνωρίσματα του ανθρώπου που δεν επιδέχονται διορθωτική παρέμβαση, είτε έναν ιδιαίτερα στενό ορισμό, οπότε τον μετατρέπουν σε ένα φαινόμενο αποκλειστικά ιστορικής σημασίας (π.χ. ναζιστική περίοδος της

Γερμανίας, φυλετικές διακρίσεις στις ΗΠΑ, καθεστώς Απαρτχάιντ στη Νότιο Αφρική).

Αντίθετα, τα δημοκρατικά κινήματα σε όλο τον κόσμο ορίζουν το ρατσισμό με τέτοιο τρόπο, ώστε με την έννοια αυτή να αναγνωρίζονται πολύ συγκεκριμένα φαινόμενα διακρίσεων. Πρόκειται για φαινόμενα τα οποία αφενός βιώνονται οδυνηρά από ορισμένους ανθρώπους και αφετέρου αντιπίθενται στη θεμελιώδη αρχή των δημοκρατικών χωρών περί ισότητας όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητές τους.

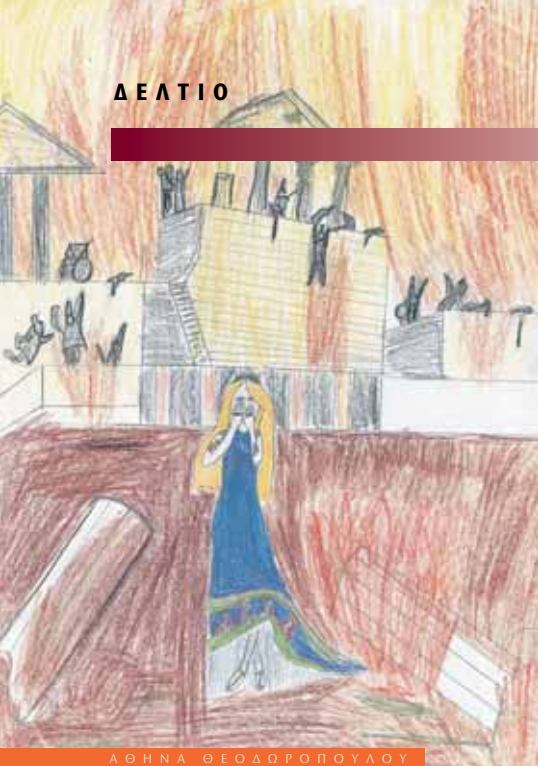
Στο πλαίσιο αυτό με τον όρο «ρατσισμός» εννοούμε ένα πλέγμα αντιλήψεων, στάσεων, συμπεριφορών και ή θεσμοθετημένων μέτρων που εξαναγκάζει ορισμένους ανθρώπους σε υποτελή διαβίωση, και αυτό μόνο και μόνο επειδή ανήκουν σε μια διακριτή κατηγορία ανθρώπων. Ως δικαιολογία για τις διακρίσεις χρησιμοποιείται η διαφορετικότητα της ομάδας στην οποία προσάπτεται συχνά - αλλά όχι πάντα - μια υποτιθέμενη κατωτερότητα ή / και επικινδυνότητα.

Το φάσμα της υποτελούς διαβίωσης είναι ευρύ. Έχει όμως πάντοτε ως πυρήνα τον αποκλεισμό από δημόσια και κοινωνικά αγαθά ή την ανισότιμη συμμετοχή σε αυτά.

(Σελ. 76-77)



Συνέχεια στη σελ. 5



ΑΘΗΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Συνέχεια από σελ. 4

Προκατάληψη και ρατσισμός

Οι προκαταλήψεις αποτελούν κατηγοριοποιήσεις που επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας και μας διευκολύνουν στην καθημερινή μας ζωή ως άμεσα βολητάματα προσανατολισμού.

Ταυτόχρονα, για τους φορείς τους συχνά συνεπάγονται σημαντικούς αυτοπεριορισμούς σε πολλούς τομείς, και κατ' αυτό τον τρόπο μετατρέπονται σε πρόβλημα όταν χρησιμοποιούνται ως δεδομένη γνώση. Το τελευταίο ισχύει ιδίως στην περίπτωση των εθνικών προκαταλήψεων.

Οι προκαταλήψεις γίνονται όμως κοινωνικό πρόβλημα όταν οι φορείς τους έχουν δύναμη και τη χρησιμοποιούν για να ασκήσουν εξουσία εις βάρος αυτών που αποτελούν στόχο των προκαταλήψεων.

Έτσι [...]

Οι προκαταλήψεις για τους πρόσφυγες παραμένουν προσωπικό πρόβλημα ενόσω οι άνθρωποι που τις έχουν απλώς αποφεύγουν τις περιοχές όπου κατοικούν πρόσφυγες. Γίνεται όμως πρόβλημα των προσφύγων, όταν οι άνθρωποι με αυτές τις προκαταλήψεις εκφράζουν την επιθυμία και, κυρίως, έχουν τη δύναμη να επιτύχουν περιοριστικά μέτρα εις βάρος των προσφύγων ή ακόμη και την απέλασή τους «ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά ο κίνδυνος που προέρχεται από αυτούς». Το ίδιο ισχύει για:

- τον εν δυνάμει συνάδελφό τους με τον οποίο απλώς δεν ήθελαν να συνεργαστούν, αλλά τώρα ζητούν να του αφαιρεθεί το δικαίωμα εργασίας, ή
- τους εν δυνάμει πολιτικούς και κοινωνικούς συμμάχους με τους οποίους απλώς δεν ήθελαν να συμμαχήσουν, αλλά τώρα ζητούν να τους αφαιρεθεί η δυνατότητα ανάλογης πολιτικής δραστηριότητας.

Βλέπουμε, επομένως, ότι οι προκαταλήψεις από προσωπική υπόθεση του φορέα τους μετατρέπονται σε πρόβλημα αυτών που είναι στόχος τους – από τη στιγμή που οι φορείς των προκαταλήψεων εκφράζουν την επιθυμία και έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν εξουσία εις βάρος αυτών που είναι στόχος τους. Έτσι, οι προκαταλήψεις μετατρέπονται σε ρατσισμό.

(Σελ. 143-144)

Ο φόβος κατατρώγει την ψυχή

Ένα ρητό λέει «ο φόβος κατατρώγει την ψυχή». Δηλαδή ο άνθρωπος χάνει σιγά σιγά αυτό που τον κάνει άνθρωπο, την ανθρωπιά του, όταν φωλιάσει μέσα του ο φόβος.

Οι άνθρωποι, από την αρχή της ιστορίας μας, αντιπαλεύουμε τον κίνδυνο να χάσουμε την ανθρωπιά μας καταπολεμώντας με συναίσθημα και γνώση τις καταστάσεις που προκαλούν φόβο.

Υπάρχει, όμως, ένας φόβος που αντιμετωπίζεται δύσκολα και γι' αυτό έχει οδυνηρές συνέπειες σε μεμονωμένους ανθρώπους και κοινωνίες. Είναι ο φόβος που δεν προέρχεται από αντικειμενικά υπαρκτές απειλητικές καταστάσεις, αλλά κατασκευάζεται στο νου των ανθρώπων. Τέτοιοι είναι ο φόβος μπροστά στην απειλή που, δήθεν, σηματοδοτεί η παρουσία πολλών μεταναστών και προσφύγων.

Εξαιτίας του φόβου αυτού τις περισσότερες φορές δεν συνειδητοποιούμε την αξία που έχουν οι μετανάστες. Δεν συνειδητοποιούμε κυρίως ότι «οι ύποπτοι μετανάστες» και οι «αξιοί μετανάστες» – για τους δεύτερους επίσης διαβάζουμε καμιά φορά στις εφη-

μερίδες – συχνά είναι τα ίδια πρόσωπα, με την ίδια πάντα συμπεριφορά. Αυτοί που διαφέρουν τη μια και την άλλη φορά είμαστε εμείς. Η παρακάτω ιστορία είναι χαρακτηριστική αυτού του φαινομένου.

«Το καλοκαίρι του 1992 ένας μικόσωμος νεαρός οδηγήθηκε στο τμήμα. “Αλβανός, ύποπτος εμπρησμού”, είπε ο αστυνομικός που τον συνέλαβε. Στο τμήμα τον περιποιήθηκαν αναλόγως. Ο νεαρός πέρασε τη νύχτα στο κρατητήριο και μόνο το άλλο πρωί “χαριστικός” τον άφησαν να φύγει. “Είσαι τυχερός που δεν έφαγες καμιά δεκαριά χρόνια φυλακή”, του είπαν. Τέσσερα χρόνια αργότερα αποδείχθηκε πως οι αστυνομικοί είχαν κατά το ήμισυ δίκιο. Ο νεαρός ήταν πράγματι “εμπρηστής”: έβαλε φωτιά στο ελληνικό κοινό της Ατλάντα, σπώνοντας 305 κιλά και ανεβάζοντας στο δεύτερο σκαλί του βάρου τη χώρα του – όχι βέβαια την Αλβανία. Βλέπετε, ο νεαρός της ιστορίας μας δεν είναι άλλος από τον Λεωνίδα Σαμπάνη, το παιδί της άρσης βαρών που κέρδισε για εμάς ασήμι.

(Σελ. 58-59) (Από την εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ», 4 Αυγούστου 1996)

ΜΜΕ και «ξένοι»

Πολλοί άνθρωποι αναρωτιούνται τα τελευταία χρόνια εάν «οι Έλληνες είμαστε ρατσιστές» ή εάν «στην Ελλάδα υπάρχει ρατσισμός».

Αυτά είναι δύο διαφορετικά μεταξύ τους ερωτήματα, από τα οποία το πρώτο μπορεί αμέσως να απαντηθεί αρνητικά. Σε κανένα μέρος του κόσμου ο ρατσισμός δεν αποτελεί «εθνική ιδιότητα». Συνεπώς, κανείς δεν μπορεί να θέτει ένα τέτοιο γενικευμένο ερώτημα για έναν ολόκληρο λαό. Αυτό που χρειάζεται όμως σοβαρή διερεύνηση εμπεριέχεται στο δεύτερο ερώτημα, για το εάν κάποιοι άνθρωποι στη χώρα μας υφίστανται συμπεριφορές οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν «ρατσιστικές».

Για να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα, εί-

μαστε υποχρεωμένοι να ριζούμε μια ματιά στη «σκοτεινή πλευρά» της καθημερινής ζωής της χώρας μας – «σκοτεινή πλευρά» για τους περισσότερους και τις περισσότερες από εμάς επειδή ενδιαιφερόμαστε γι' αυτή ή, συχνότερα, επειδή φροντίζουμε να την απωθούμε από το οπτικό μας πεδίο. Και σε αυτό τον τομέα ισχύει ό,τι είδαμε να συμβαίνει με την πραγματικότητα των χωρών του Τρίτου Κόσμου: πληροφορίες δεν έχουν μόνο οι ειδήμονες τις έχουμε όλοι/-ες επειδή δημοσιεύονται συχνά στις εφημερίδες και στα περιοδικά που διαβάζουμε. Φαίνεται όμως ότι τις απωθούμε, αντί να αναλογιστούμε τη σημασία αυτών που διαβάζουμε.

(Σελ. 63)

Του Σταύρου Θεοδωράκη, από το περιοδικό ΚΛΙΚ, Μάιος 1998)

Το 1996, σε σύνολο 262.693 δραστών όλων των κατηγοριών εγκλήματος, οι 252.604 ήταν Έλληνες και οι 10.089 ξένοι (στην πλειοψηφία τους Αλβανοί). Οι ξένοι συμμετέχουν συχνότερα στα αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας (λαστές, κλοπές) και σπανιότερα σε εγκλήματα κατά της ζωής (ανθρωποκτονίες, απόπειρες φόνων, σωματικές βλάβες). Και τι είναι 10.089 ξένοι δράστες στο σύνολο των 262.693 δραστών; Ούτε το 5% δεν είναι... Λάθος συλλογισμός.

Η εγκληματικότητα που προέρχεται από αλλοδαπούς (Αλβανούς εν προκειμένω) δεν είναι ανάλογη των αδικημάτων που διαπράττουν, αλλά ισούται με τον αριθμό των αδικημάτων πολλαπλασιαζόμενο με τον αριθμό των ΜΜΕ που λειτουργούν εν Ελλάδι. Αναλυτικότερα: Εγκληματικότητα Αλβανών = αριθμός αδικημάτων Χ (5 κανάλια + 18 εφημερίδες + 10 ραδιόφωνα). Μπορεί η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οι νόμοι (των Ελλήνων), οι κώδικες (του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου) να απαγορεύουν στους δημοσιογράφους να προσδιορίζουν τη φυλή, το θρήσκευμα, την εθνικότητα του δράστη, ουδείς όμως το τηρεί».

(Σελ. 293)



Ο Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, αν και αναφέρεται σε πραγματικές καταστάσεις και απάνθρωπα φαινόμενα, είναι ένα βιβλίο που φέρνει αισιοδοξία στην εκπαίδευση και, συνεπώς, φέρνει αισιοδοξία σε ολόκληρη την κοινωνία. Δείχνει ότι η αντιρατσιστική εκπαίδευση:

- Είναι δυνατή σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα στο πλαίσιο του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος.
- Εφαρμόζεται με οποιοδήποτε μοντέλο διδασκαλίας.
- Δεν προϋποθέτει την ύπαρξη προκατασκευασμένου διδακτικού υλικού.

Είναι ένα βιβλίο για όλους τους ανθρώπους που ενδιαφέρονται να κατανοήσουν το φαινόμενο του ρατσισμού και να το αντιμετωπίσουν με επιτυχία.



Ο συγγραφέας ξεκινάει από την πεποίθηση ότι ο άνθρωπος δε γεννιέται ρατσιστής αλλά γίνεται. Απευθύνεται σε παιδιά 8-14 ετών και επιχειρεί να μιλήσει στην ευαισθησία αυτής της ηλικίας, να διαφωτίσει, να κρατήσει ζωντανό ό,τι ανθρώπινο υπάρχει στην παιδική ψυχή. Δίνει διαλογική μορφή στο έργο του, απαντάει στις αυθόρμητες και εύστοχες ερωτήσεις της κόρης του με τρόπο απλό, εύληπτο και ευχάριστο.

Πρόκειται συγχρόνως για ένα βιβλίο για μεγάλους – ένα βιβλίο γνώσης, προβληματισμού και απόλαυσης, που αποφεύγει επιδέξια το ρητορισμό και την επιτήδευση, και αναδεικνύει με αμεσότητα και πειστικότητα το πολύμορφο και το γόνιμο της ετερότητας, στοιχεία αξιοποιήσιμα για την ανθρώπινη συνύπαρξη σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία.

Καίτη Γαρμπί

Διαλέξαμε από αυτό το βιβλίο

«Ο ρατσιστής έχει προκαταλήψεις. Κρίνει τους άλλους πριν τους γνωρίσει... πιστεύει ότι ξέρει προκαταβολικά ποιοι είναι και τι αξίζουν. Συχνά κάνει λάθος. Απ' αυτό προέρχεται ο φόβος του... Ο φόβος του γεννάει την επιθετικότητά του. Αισθάνεται ότι απειλείται και επιτίθεται. Ο ρατσιστής είναι επιθετικός... Είναι κίνδυνος για τους άλλους και θύμα του ίδιου του εαυτού του. Κάνει λάθος και δεν το ξέρει ή δε θέλει να το ξέρει. Χρειάζεται θάρρος για να αναγνωρίσει κανείς τα λάθη του και ο ρατσιστής δεν το έχει. Δεν είναι εύκολο να αναγνωρίσεις πως γελάστηκες, να κάνεις κριτική στον ίδιο τον εαυτό σου».

«Ο ρατσιστής δεν αγαπάει την ελευθερία. Αντίθετα τη φοβάται, όπως φοβάται και τη διαφορά. Η μόνη ελευθερία που αγαπάει είναι η δική του, εκείνη που του επιτρέπει να κάνει ό,τι θέλει, να κρίνει τους άλλους και να τολμάει να τους περιφρονεί, μόνο και μόνο γιατί είναι διαφορετικοί».

«Το ρατσισμό γεννάει ο φόβος και η άγνοια και ο εγωισμός... Ο ρατσιστής συμπεριφέρεται υπερόπτικα, πιστεύει και ισχυρίζεται ότι ο πολιτισμός του είναι καλύτερος από τον πολιτισμό των άλλων. Όμως αυτό που χαρακτηρίζει τους πολιτισμούς είναι η ποικιλία τους, οι διαφορές τους, που είναι απαραίτητο να κρίνονται ηθικά ή πολιτικά ως προς την αξία τους... Αλλά και η ανοσία καλλιέργει ρατσιστική στάση. Σε εκδήλωση αντιρατσιστική στο Παρίσι το 1998 είχε αναγραφεί το σύνθημα: *Η ευφυΐα σταματάει εκεί που αρχίζει ο ρατσισμός*».

«Οι άνθρωποι ζητούν να σεβόμαστε την ανθρώπινη αξιοπρέπειά τους. Σεβασμός είναι ανοχή και ευγένεια. Είναι να ξέρουμε να άκουμε τους άλλους, να μην έχουμε προκαταλήψεις... Ο ρατσιστής έχει προκατασκευασμένες ιδέες για τους λαούς και τον πολιτισμό τους και προβαίνει σε ηλίθιες γενικεύσεις, όπως ότι οι Τσιγγάνοι είναι κλέφτες, οι Ασιάτες ύπουλοι, οι Σκοτσέζοι τσιγκουνήδες κ.ά. Είναι άδικο να γενικεύεις ξεκινώντας από μια μεμονωμένη περίπτωση».

«Να προσέχουμε τις λέξεις που χρησιμοποιούμε, γιατί κάποιες είναι επικίνδυνες. Ορισμένες χρησιμοποιούνται για να πληγώσουν και να ταπεινώσουν, για να τρέφουν την καχυποψία, ακρότητα και το μίσος. Άλλες χάνουν το βαθύτερο νόημά τους και ενισχύουν τις τάσεις για ιεραρχίες και διακρίσεις. Άλλες είναι ωραίες και ευχάριστες. Πρέπει να

“Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου,”

Του Ταχάρ Μπεν Τζελούν



αποφεύγουμε ορισμένα ρητά και παροιμίες και εκφράσεις που τείνουν προς τις γενικεύσεις και επομένως προς το ρατσισμό... Ο αγώνας εναντίον του ρατσισμού αρχίζει με τη δουλειά πάνω στη γλώσσα. Αυτός ο αγώνας απαιτεί θέληση, επιμονή και φαντασία».

«Η αυθόρμητη φύση των παιδιών δεν είναι ρατσιστική. Ο άνθρωπος δεν γεννιέται ρατσιστής... Ένα παιδί παίζει πολύ φυσικά με τα άλλα παιδιά. Δεν κάθεται ν' αναρωπιέται αν το τάδε παιδί διαφορετικού χρώματος είναι καλύτερο ή ανώτερό του. Για το παιδί το άλλο παιδί είναι κυρίως ο σύντροφος στα παιχνίδια του. Μπορεί να τα πηγαίνουν καλά ή να τσακώνονται. Είναι φυσιολογικό και δεν έχει να κάνει με τον χρώμα του δέρματος... Μπορεί όμως οι μεγάλοι να εντυπώσουν στο παιδί λαθεμένες και αρρωστημένες ιδέες. Αυτό εξαρτάται πολύ από την εκπαίδευση και τη νοοτροπία των γονιών του...»

«Το σχολείο έχει χρέος να μάθει στα παιδιά ότι οι άνθρωποι γεννιούνται και παραμένουν ίσοι ως προς τα δικαιώματα_ ότι είναι όμως και διαφορετικοί και ότι η ανθρώπινη ποικιλομορφία είναι πλούτος, όχι ελάττωμα... Οι διάφοροι μαθητές έχουν ποικίλους οριζόντες, είναι ικανοί να δώσουν ο ένας στον άλλο πράγματα πρωτόγνωρα. Η ανάμιξη είναι ένας αμοιβαίος εμπλουτισμός».

«Να απορρίπτουμε το ρατσισμό, να τον αρνιόμαστε. Να ελέγχουμε τον εαυτό μας και να λέμε: «Αν εγώ φοβηθώ τον ξένο, θα φοβηθεί κι εκείνος εμένα». Πάντα είμαστε ξένοι για κάποιον. Να μάθουμε να ζούμε μαζί, αυτό είναι ο αγώνας εναντίον του ρατσισμού, αυτό είναι πολιτισμός. Να μάθουμε ότι δεν είμαστε μόνοι στον κόσμο, ότι υπάρχουν κι άλλοι

λοι λαοί, άλλες παραδόσεις, με άλλους τρόπους ζωής και ότι αυτοί είναι εξίσου έγκυροι, όπως οι δικοί μας».

«Να μάθουμε να γνωριζόμαστε, να κουβεντιάζουμε, να γελάμε μαζί. Να προσπαθήσουμε να μοιραζόμαστε τις χαρές μας αλλά και τις λύπες μας, να δείξουμε ότι συχνά έχουμε τις ίδιες έγνοιες, τα ίδια προβλήματα: αυτό θα μπορούσε να κάνει το ρατσισμό να υποχωρήσει».

«Ας έχουμε υπόψη ότι κάθε πρόσωπο είναι ένα θάυμα, κάτι μοναδικό δε θα συναντήσουμε ποτέ δύο εντελώς όμοια πρόσωπα. Δεν έχει σημασία η μορφή ή η ασχήμια, αυτά είναι πράγματα σχετικά. Κάθε πρόσωπο είναι το σύμβολο της ζωής και αξίζει το σεβασμό. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να ταπεινώνει έναν άλλον άνθρωπο. Ο καθένας έχει δικαίωμα στην αξιοπρέπειά του. Σεβόμενοι ένα πλάσμα τιμάμε μέσω αυτού τη ζωή, όλα τα ωραία, τα θαυμαστά, τα διαφορετικά και τ' απροσδόκτα πράγματα που περιέχει. Όταν μεταχειριζόμαστε όλους τους άλλους με αξιοπρέπεια, δείχνουμε σεβασμό για τον ίδιο τον εαυτό μας. Αν σκεφτούμε όλα αυτά βαθιά και αν τα κάνουμε πράξη, ο ρατσισμός θα έχει εξαφανισθεί...»

Όσο υπάρχει ο ρατσισμός είναι ανώφελο να περιμένουμε.

Σβήσε τη λέξη ρατσισμός.

Δώσε την ειρήνη στους ξένους.

Πρόσθεσε μια χειρονομία ειρήνης»

(Ντανιέλ, μαθητής Γυμνασίου)

Η πολυπολιτισμικότητα στην πράξη

Με τη ματιά ενός μετανάστη



Τι είναι λοιπόν η πολυπολιτισμικότητα για την οποία συζητάμε τον τελευταίο καιρό; Οι ειδικοί και οι επιστήμονες έχουν πολλές και συχνά δύσκολες θεωρίες. Εγώ θα προσπαθήσω να περιγράψω τον όρο αυτό με κάποιες εικόνες από την καθημερινότητά μου.

Στην οδό Κεφαλληνίας στην Κυψέλη, όπου ζω και εργάζομαι, ακριβώς στην αρχή του δρόμου, υπάρχουν τέσσερα μαγαζιά. Τρία από αυτά ανήκουν σε κάποιους ανθρώπους από την Αλβανία, το τέταρτο ανήκει σε έναν Έλληνα. Στην απέναντι πλευρά υπάρχουν άλλα τέσσερα καταστήματα. Το ένα ανήκει σε μία κυρία από την Αφρική. Πρόκειται για ένα κομμωτήριο, από αυτά που φτιάχνουν το γνωστό χτένισμα ράστα. Τα υπόλοιπα καταστήματα τα έχουν Έλληνες.

Αν περάσετε αύριο από εκεί, είναι πολύ πιθανόν να δείτε μια μικρή μαυρούλα να παίζει σε ένα από τα καταστήματα, ενώ κάποιες Ελληνίδες κυρίες περιμένουν υπομονετικά την μητέρα της να τελειώσει το πολύπλοκο χτένισμα που φτιάχνει στα μαλλιά τους. Ή τον Έλληνα φαρμακοποιό να συζητά δυνατά με τον Αλβανό μαγαζάτορα στο απέναντι πεζοδρόμιο.

Την ίδια στιγμή αρκετά παιδιά, μαθητές του Λυκείου που βρίσκεται στον κάθετο δρόμο, μαζεύονται στην είσοδο της πολυκατοικίας που στεγάζεται το γραφείο μας. Είναι μια μεγάλη παρέα μαθητών. Από αυτούς ξεχωρίζεις άνετα έναν Αρμένιο, δυο-τρεις Αλβανούς και έναν Αφρικανό, αγόρια και κορίτσια που κουβεντιάζουν, πολλές φορές

αρκετά δυνατά για εμάς τους ενοίκους.

Όλοι αυτοί—άσπροι, μαύροι, Έλληνες, Αλβανοί, Αρμένιοι, Αφρικανοί—μιλάνε ελληνικά. Διάφοροι άλλοι, πελάτες ή απλώς περαστικοί, περνούν ή ψωνίζουν και καμιά φορά πιάνουν κουβέντα με τους υπόλοιπους.

Αυτή η εικόνα είναι για μένα η πολυπολιτισμικότητα, όπως τη ζω και τη βλέπω στη πράξη. Είναι μια ολοκληρωμένη κοινωνία που αποτελείται από διαφορετικούς ανθρώπους, με διαφορετική καταγωγή, διαφορετικό χρώμα που όμως δεν τους εμπόδιζε να βρουν μια κοινή γλώσσα να επικοινωνήσουν, να αλληλοβοηθηθούν, να συνεργαστούν και να συνυπάρξουν αρμονικά, ειρηνικά, με σεβασμό ο ένας προς τον άλλον.

Δε χρειάστηκε να ξεχάσει ο Αλβανός τη γλώσσα του, αλλά ούτε και η Αφρικανά να κάνει την Ευρωπαϊά. Απλώς έτυχε, ίσως για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, να βρεθούν μαζί στον ίδιο τόπο. Ως μέσο επικοινωνίας επέλεξαν, όπως είναι φυσικό, τα ελληνικά, τη γλώσσα του τόπου που ζουν. Και υιοθέτησαν πολλά στοιχεία της ελληνικής κουλτούρας.

Αυτή τη μικρή κοινωνία, εγώ την ονομάζω πολυπολιτισμική. Είναι κάτι τόσο συνηθισμένο που δεν προκαλεί πια αίσθηση στους κατοίκους της περιοχής. Δεν μπορώ να πω ότι έτσι συμβαίνει σε όλη την Ελλάδα, αλλά σίγουρα υπάρχουν πολλές παρόμοιες περιοχές.

Άχμετ Μοαβία.

Μέτοικος, τεύχος 3, Δεκέμβριος 2003

Σημασία της ανεκτικότητας

1.1 Ανεκτικότητα είναι ο σεβασμός, η αποδοχή και η εκτίμηση του πλούτου και της ποικιλίας των πολιτισμών του κόσμου μας και των τρόπων με τους οποίους εκφραζόμαστε και εκφράζουμε την ιδιότητα του ανθρώπινου όντος. Ενθαρρύνεται από τη γνώση, το ανοιχτό πνεύμα, την επικοινωνία και την ελευθερία σκέψης, συνειδησης και πεποιθήσεων. Ανεκτικότητα είναι η αρμονία μέσα στη διαφορά. Δεν είναι μόνο υποχρέωση ηθικού χαρακτήρα, αλλά και πολιτική και νομική απαίτηση. Η ανεκτικότητα είναι αρετή που καθιστά δυνατή την ειρήνη και συμβάλλει στην αντικατάσταση του πολιτισμού του πολέμου από έναν ειρηνικό πολιτισμό.

1.2 Η ανεκτικότητα δεν είναι ούτε παραχώρηση ούτε συγκατάβαση ούτε ενδοτικότητα. Η ανεκτικότητα είναι πάνω απ' όλα ενεργητική στάση που βασίζεται στην αναγνώριση των γενικών δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του άλλου. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η επίκληση της ανεκτικότητας για να δικαιολογηθούν προσβολές αυτών των θεμελιωδών αξιών. Η ανεκτικότητα πρέπει να ασκείται από άτομα, ομάδες και κράτη.

1.3 Η ανεκτικότητα είναι ο ακρογωνιαίος λίθος των δικαιωμάτων του ανθρώπου, της πολυφωνίας (μεταξύ άλλων και της πολιτιστικής πολυφωνίας), της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Συνεπάγεται την απόρριψη του δογματισμού και του απολυταρχισμού και επιβεβαιώνει τους κανόνες που περιλαμβάνονται στις διεθνείς πράξεις για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

1.4 Σύμφωνα με την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, η άσκηση της ανεκτικότητας δεν είναι ανοχή της κοινωνικής αδικίας ούτε παραίτηση από προσωπικές πεποιθήσεις. Η άσκηση της ανεκτικότητας σημαίνει ότι ο καθένας δικαιούται να επιλέξει ελεύθερα τις πεποιθήσεις του και δέχεται ότι ο άλλος έχει την ίδια ελευθερία. Σημαίνει αποδοχή του γεγονότος ότι τα ανθρώπινα όντα, που χαρακτηρίζονται εκ φύσεως από ποικιλία στην εξωτερική τους εμφάνιση, την κατάσταση, τους τρόπους έκφρασης, τις συμπεριφορές και τις αξίες τους, έχουν το δικαίωμα να ζήσουν ειρηνικά και να είναι αυτό που είναι. Σημαίνει επίσης ότι κανένας δεν πρέπει να επιβάλλει τις απόψεις του στον άλλο. (...)

Απόσπασμα της Διακήρυξης Αρχών σχετικά με την ανεκτικότητα που ενέκρινε και υπέγραψε η Γενική Συνδιάσκεψη της UNESCO στις 16 Νοεμβρίου 1995.

Από το εικονογραφημένο φυλλάδιο (κόμικ)
«Εγώ, ρατσιστής!» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Εκδ. Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των
Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1998.

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΓΕΜΑΤΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ



ΠΑΛΙΑ ΚΛΙΣΕ



Stefano Stramata

ΤΑΞΙΔΙΑΡΗΔΕΣ



ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ρατσιστής;! Φυσικά όλοι είναι λίγο!... Ακόμη κι αυτοί που δεν τ' ομολογούν ούτε στον εαυτό τους! Ας μην χυρβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας!...



Ποπό! Όχι κι έτσι! Στην αυγή του 21ου αιώνα, είναι παραλογισμός, σφάλμα... Ο κόσμος είναι ένα μείγμα!



Ρατσιστής;! Τι πάει να πει; Όλα και τίποτα!... Γιατί στις διαφημίσεις πάντα η ξανθιά διαλέγει το σωστό προϊόν; Ε!...



Ποτέ δε θα μιλήσουμε αρκετά για το ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση των λανθασμένων ιδεών. Γιατί στις ειδήσεις δεν μιλούν ποτέ για τους ξένους παρά μόνον όταν υπάρχει πρόβλημα; Με το λέγε λέγε, γίνεται σύγχυση στο τέλος: ξένος = πρόβλημα.



Όταν ορισμένοι κάνουν προσπάθειες, άλλοι ρίχνουν λάδι στη φωτιά! Διαδίδουν το μίσος, το ρατσισμό κάθε είδους, ξεχνώντας τα διδάγματα της ιστορίας!!



Πολιτικές επιλογές, σεξουαλικές επιλογές, τρόποι ζωής. Αρχί να εκθειάσουμε τις ατομικές ελευθερίες, το αυτεξούσιο!... Εμείς οι νέοι, πρέπει ν' αλλάξουμε τον κόσμο!



Θέλει δουλειά!



ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Κάθε καλόπιστος άνθρωπος, ο οποίος θα προσπαθούσε να κάνει το δικό του «έλεγχος της ταυτότητας», αργά ή γρήγορα θα ανακάλυπτε ότι και η δική του ταυτότητα, όπως και η δική μου, αποτελεί μία ξεχωριστή περίπτωση. Η ανθρωπότητα ολόκληρη είναι φτιαγμένη από ξεχωριστές περιπτώσεις, η ζωή γεννά τις διαφορές, ακόμη κι όταν γίνεται «ρεπροντυξόν», το αντίγραφο δεν είναι ποτέ πιστό. Κάθε άνθρωπος, χωρίς καμία εξαίρεση, διαθέτει μία σύνθετη ταυτότητα _ αρκεί να θέσει στον εαυτό του ορισμένες ερωτήσεις για να βγάλει στο φως τις ξεχασμένες του ρωγμές, διακλαδώσεις που δεν τις είχε υποψιαστεί, και να ανακαλύψει πως ο εαυτός του είναι σύνθετος, μοναδικός, αναντικατάστατος.

Αυτό ακριβώς χαρακτηρίζει την ταυτότητα του καθενός: σύνθετη, μοναδική, αναντικατάστατη, δε συγχέεται με την ταυτότητα κανενός άλλου. Επιμένω σε αυτό το σημείο, επειδή υπάρχει ο εξαιρετικά διαδεδομένος και ολέθριος κατ' εμέ τρόπος σκέψης, σύμφωνα με τον οποίο για να δηλώσεις την ταυτότητά σου, αρκεί να πεις «είμαι Άραβας», «είμαι Γάλλος», «είμαι μαύρος», «είμαι Σέρβος», «είμαι μουσουλμάνος», «είμαι εβραίος». Όποιος παρατάσσει, όπως το έκανα εγώ, τις πολλαπλές υπαγωγές του, κατηγορείται αμέσως ότι θέλει να «διαλύσει» την ταυτότητά του σ' ένα άμορφο συνοθύλευμα όπου όλα τα χρώματα σβήνουν. Κι όμως το αντίθετο θέλω να πω. Όχι πως όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι, μα πως ο καθένας είναι διαφορετικός. Ένας Σέρβος είναι αναμφίβολα διαφορετικός από έναν Κροάτη, άλλα κάθε Σέρβος είναι διαφορετικός από όλους τους άλλους Σέρβους, και κάθε Κροάτης διαφορετικός από όλους τους άλλους Κροάτες. Κι αν πράγματι ένας Λιβανέζος χριστιανός είναι διαφορετικός από ένα Λιβανέζο μουσουλμάνο, δεν ξέρω ούτε δυο χριστιανούς ή δυο μουσουλμάνους Λιβανέζους που να είναι ίδιοι, όπως και στον κόσμο δεν υπάρχουν δυο ίδιοι Γάλλοι, δυο ίδιοι Αφρικανοί, δυο Άραβες ή δυο εβραίοι.

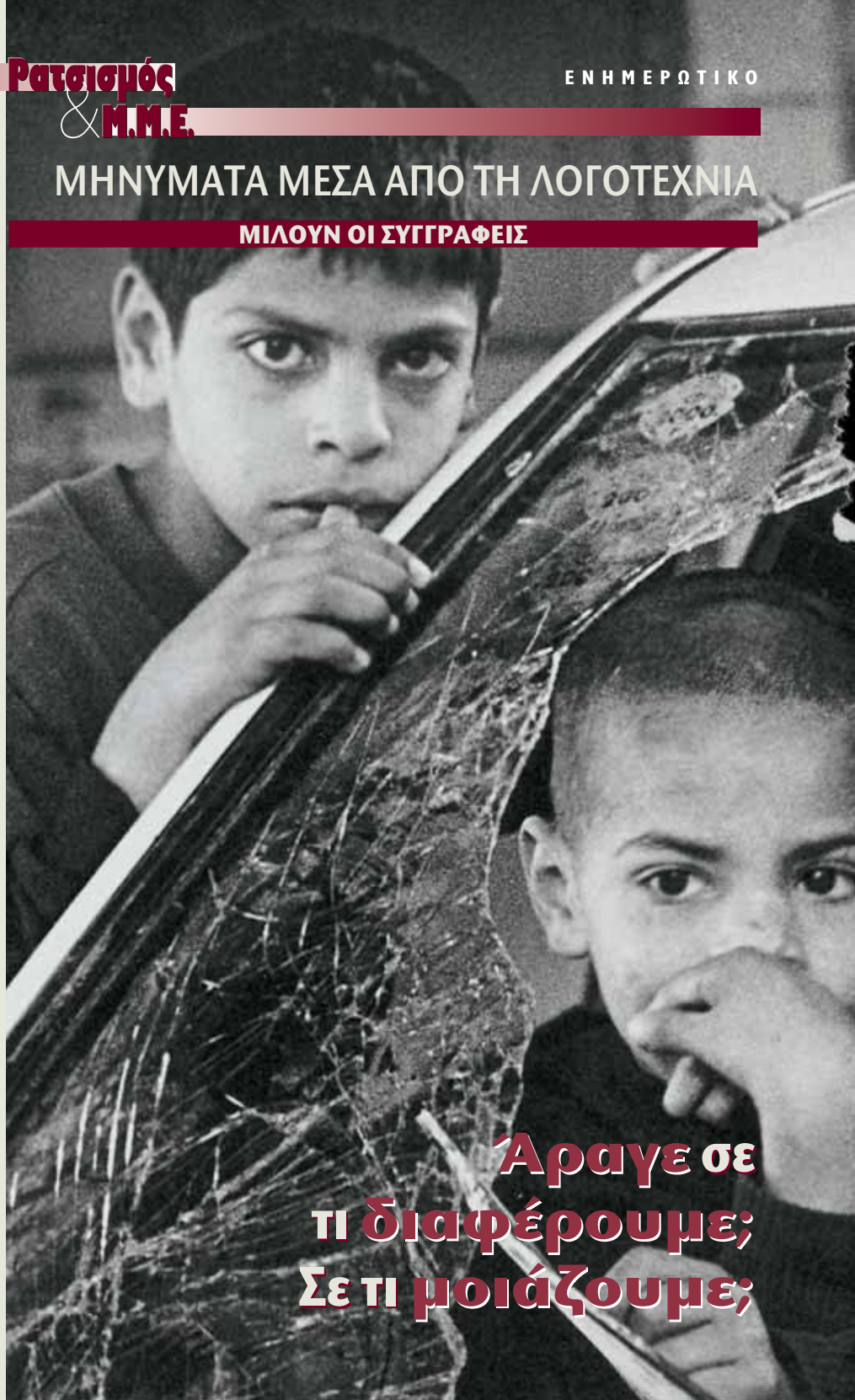
Αμίν Μασαλούφ
Οι φωνικές ταυτότητες
Σελ. 30-31

Και να μην το έλεγαν το Σύνταγμα και οι νόμοι, θεωρείται αυτονόητο πως όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και στην παροχή από αυτόν προστασίας.

Άντρες και γυναίκες είμαστε άνθρωποι, μοιραζόμαστε τον πλανήτη. Μοιραζόμαστε τις ίδιες χαρές και λύπες, τις ίδιες ελπίδες, τις ίδιες προσδοκίες, τις ίδιες διαψεύσεις. Μοιραζόμαστε τις ίδιες ανησυχίες και αγωνίες, τον ίδιο αγώνα για μία ανθρωπότητα λιγότερο απάνθρωπη, με ειρήνη, ελευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη.

Υπάρχει και ένα δικαίωμα που δεν το γράφει η Διακήρυξη: το δικαίωμα στο όνειρο. Μακάρι να μην πάψουμε ποτέ να ονειρευόμαστε έναν καλύτερο κόσμο αλλά και να αγωνιζόμαστε για αυτόν.

Αντώνης Σαμαράκης
Τα δικαιώματα του ανθρώπου
Από το «Ανικνεύοντα το Σήμερα
Προετοιμάζοντας το Αύριο»,
ΟΕΔΒ, σελ. 104-5



Άραγε σε
τι διαφέρουμε;
Σε τι μοιάζουμε;

Σε ποια διαφορά ή σε ποια ομοιότητα ρίχνουμε το βλέμμα μας;

Αν χωρίζουμε τους ανθρώπους ανάλογα με το κράτος που γεννήθηκαν, βλέπουμε τις διαφορές που μπορεί να έχουν στην εμφάνιση ή στη νοοτροπία δυο άνθρωποι από διαφορετικά κράτη. Αν ρίξουμε το βλέμμα σε έναν άνθρωπο, θα αναζητήσουμε τα στοιχεία που διαμόρφωσαν την ταυτότητα, τον τρόπο σκέψης και ζωής. Όμως αυτά είναι πολλά και διαφορετικά και αλληλοπλέκονται. Δεν είναι εύκολο να διακρίνουμε τι επιρροή άσκησε πάνω του το κράτος στο οποίο γεννήθηκε, η θρησκεία την οποία ασπάζεται, η συνοικία στην οποία

έζησε, η οικογένεια που μεγάλωσε, η εκπαίδευση που πήρε.....

Αν κοπιάσουμε τον άνθρωπο ως πλάσμα που ονειρεύεται, πονάει, χαίρεται, προσδοκά, αγωνίζεται τότε αγαλιάζουμε όλη την ανθρωπότητα.

Από το που στρέφουμε το βλέμμα μας εξαρτάται ποια όψη παρατηρούμε.

Όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι και συνάμα διαφορετικοί.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΦΟΡΟΥΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»

Κλωστές
ενωμένες
δένουν
λιοντάρι

Το 3ο Δημοτικό Σχολείο Αχαρνών, με μεγάλη χαρά αλλά και ευαισθησία, ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της Ελληνικής Επιτροπής της Unicef για τη δημιουργία «Δικτύου Σχολείων κατά του Ρατσισμού στους Δήμους Αθηναίων και Αχαρνών». Αφορμή και αιτία της απόφασής μας στάθηκε η ίδια η πραγματικότητα της καθημερινής μας ζωής. Με λίγα λόγια, δασκάλες και δάσκαλοι, μαθητές και μαθήτριες, ακούγοντας ολοένα και περισσότερο να γίνεται λόγος για ανθρώπους, οι οποίοι εξαιτίας διαφόρων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους (πολιτισμικών, κοινωνικών, γλωσσικών, οργανικών κ.λπ.) βιώνουν τη μοναξιά και τις εν γένει αρνητικές συνέπειες του κοινωνικού περιθωρίου, πιστέψαμε ότι μπορούμε να σταθούμε στην άλλη μεριά και αντί να είμαστε μέρος του προβλήματος να γίνουμε μέρος της λύσης του!

Οι αρνητικές διακρίσεις, η ξενοφοβία και ο ρατσισμός είναι όροι που δεν θέλουμε να στοιχειώνουν τη ζωή και τη σκέψη μας. Οι δυνατότητές μας, ωστόσο, δεν μπορούσαν να αγγίζουν τη διαμόρφωση της πολιτικής βούλησης και των πολιτικών επιλογών, μπορούσαν απλώς να δώσουν μια μικρή σπινθήρα στη μεγάλη και ζεστή φωτιά της ανθρώπινης αλληλεγγύης. Για το λόγο αυτό και δώσαμε στην εκδήλωσή μας το συμβολικό τίτλο μιας αφρικάνικης παροιμίας «κλωστές ενωμένες δένουν λιοντάρι», γιατί πιστεύουμε όλοι εμείς, οι τόσο διαφορετικοί και τόσο ίσοι, πως μπορούμε να φτιάξουμε έναν κόσμο πολύχρωμο ειρηνικό. Έτσι, το πρόγραμμα με τις ποικίλες δραστηριότητες του αγκαλιάστηκε απ' όλο το σχολείο. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σύντομης παρουσίασης, βέβαια, δεν μπορούμε να αναφερθούμε με λεπτομέρειες σε όλη τη διάρκεια επεξεργασίας του προγράμματος. Θα αρκεστούμε στην παρουσίαση της τελικής εκδήλωσης, η οποία εξάλλου αποτελεί δείγμα για τη σοβαρή συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών στο σχολείο μας.

Στην εκδήλωση, λοιπόν, όπως προαναφέραμε, συμμετείχαν όλες οι τάξεις και όλα τα τμήματα. Χωρίσαμε το πρόγραμμα σε τέσσερις ενότητες στην ενότητα που αφορούσε το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και το παιχνίδι (άρθρο 28, 29 και 31), στην ενότητα για το δικαίωμα του παιδιού στην ταυτότητα (άρθρο 2, 7, 8 και 30), στην ενότητα για το δικαίωμα προστασίας από την οικονομική εκμετάλλευση (άρθρο 32) και τέλος στην ενότητα για το δικαίωμα προστασίας κατά τη διάρκεια πολέμου (άρθρο 38).



ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ

Στη σελίδα αυτή παρουσιάζονται δραστηριότητες άλλων φορέων που συμμετέχουν στο «Forum για την Ισότητα και την Κοινωνική Συνοχή» (πρωτοβουλία EQUAL)

Τα παιδιά του Γ1 έφτιαξαν ένα μεγάλο χάρτινο πανό που έγραφε το σύνθημα και τον τίτλο της εκδήλωσής μας και τα παιδιά του Γ2 στόλισαν ταμπλό με υπέροχες ζωγραφιές, που η καθεμιά έκρυβε και ένα μήνυμα. Έτσι, λοιπόν, η έναρξη έγινε από ένα μαθητή του Ε1, ο οποίος ανέφερε λίγα λόγια γενικότερα για τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Στη συνέχεια, και ως εισαγωγή για την κάθε ενότητα υπήρξαν μαθητές που διάβαζαν σε σύντομη τα αντίστοιχα δικαιώματα.

«Ο Τριγωνοψαρούλης», η ιστορία ενός ψαριού που ανέδειξε την ομορφιά της ιδιαιτερότητάς του, δραματοποιημένη από τους μαθητές της Β' τάξης, παρουσίασε μεγάλη επιτυχία και πολύ κέφι! Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και στο παιχνίδι, γιατί ο καθένας από τη μεριά του μπορεί κάτι να προσφέρει. Όπως εκείνο το περίεργο ψάρι, που όλοι αγνοούσαν ή, ακόμη χειρότερα, κορόιδευαν...

Στην επόμενη ενότητά μας για το δικαίωμα στην ταυτότητα, τα παιδιά του Α1 και Α2 παρουσίασαν ένα αυτοσχέδιο παιχνιδιότραγουδο. «Μεγάλωσαν» την παρέα τους με παιδιά από «άλλες χώρες», για να μοιραστούν όλοι μαζί τα παιχνίδια που ήξεραν και να διασκεδάσουν, τραγουδώντας στο τέλος «Το Γαϊτανάκι». Κατόπιν, μαθητές και μαθήτριες της Δ' τάξης (Δ1 και Δ2) διάβασαν κείμενα που αφορούσαν το θέμα της μετανάστευσης. Αναφέρθηκαν στο ποιος είναι μετανάστης και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, διάβασαν το γράμμα μιας μαθήτριας που μόλις είχε έρθει από την Αλβανία, αλλά και εκείνο το υπέροχο ποίημα «Μη με φωνάζεις "Ξένο"» γραμμένο από έναν άγνωστο μετανάστη.

Οι δύο τελευταίες ενότητες ήταν αφιερωμένες στα παιδιά που πέφτουν θύματα οικονομικής εκμετάλλευσης και στα παιδιά που με διάφορους τρόπους διακινδυνεύουν τη ζωή τους σε περιόδους επιπό-

λεμων συρράξεων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Στ' τάξης συγκέντρωσαν στοιχεία από έρευνες και δημοσιεύματα, ετοίμασαν δύο κείμενα και επέλεξαν τους συμμαθητές τους που θα ανακοίνωναν τα στοιχεία αυτά κατά την διάρκεια της εκδήλωσης. Η αλήθεια είναι πως φάνηκαν όλοι να προβληματίζονται σοβαρά και πολύ περισσότερο βέβαια τα ίδια τα παιδιά.

Ωστόσο, η επικαιρότητα των θεμάτων της εκδήλωσής μας δεν θα μπορούσε να λησμονήσει το τραγικό γεγονός του πρόσφατου πολέμου. Οι μαθητές και οι μαθήτριες του σχολείου μας έδειξαν με όλο τον ηγναίο αυθορμητισμό τους ότι μπορούν να ονειρευτούν και θέλουν να ζήσουν σε έναν κόσμο που η ανθρωπιά θα είναι η πραγματικότητα και όχι το όραμα. Συγκέντρωσαν τρόφιμα και φάρμακα, συζήτησαν με τους δασκάλους και τις δασκάλες τους προσπαθώντας μάταια να απαντήσουν στο τεράστιο «γιατί», θύμωσαν με την αδικία, λυπήθηκαν και ταραχτήκαν από τη βαρβαρότητα. Μα πάνω απ' όλα κράτησαν το δικαίωμα στη ζωή και στο μέλλον τους.

Τα παιδιά του Ε2, έγραψαν και μελοποίησαν δύο αντιπολεμικά τραγούδια με τα οποία κλείσαμε και την εκδήλωσή μας. Αφήνουμε τους στίχους να μιλήσουν...

Μπαμ, μπαμ, μπαμ, ναι στην ειρήνη

Μπαμ, μπαμ, μπαμ, το Ιράκ πεθαίνει,

Μπαμ, μπαμ, μπαμ, αλλά θα μείνει στη μνήμη μας

Μπαμ, μπαμ, μπαμ, κανείς μην πολεμήσει

Μπαμ, μπαμ, μπαμ εμείς τα λέμε αυτά.

Μπαμ, μπαμ, μπαμ, του Ε2 παιδιά.

Κατερίνα Παπασιμάκη
3ο Δημ. Σχολείο Αχαρνών

Σκοποί του Διαγωνισμού

Να προβάλλει και να ενισχύσει την ιδέα ενός σχολείου στο οποίο όλοι οι μαθητές και όλες οι μαθήτριες έχουν ισότιμη θέση, ανεξάρτητα από τη φυλή, την εθνικότητα, το θρήσκευμα, τη γλώσσα, την πολιτισμική προέλευση, την κοινωνική θέση των γονέων τους ή άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Να καταπολεμήσει το ρατσισμό και την ξενοφοβία, ιδίως απέναντι στους οικονομικούς μετανάστες και τους πρόσφυγες, να ενισχύσει την ανεκτικότητα, την αποδοχή του διαφορετικού, τη διαπολιτισμική κατανόηση και ευαισθησία, και να προβάλλει τις αξίες της αλληλεγγύης, της ειρήνης και της συνεργασίας.

Να βοηθήσει τους μαθητές και μαθήτριες να γίνουν πιο ευαίσθητοι δέκτες των μηνυμάτων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, αξιολογώντας θετικά το περιεχόμενό τους που προβάλλει τη διαπολιτισμική κατανόηση και ευαισθησία και απορρίπτοντας ό,τι προβάλλει το ρατσισμό, την ξενοφοβία και τις διακρίσεις.

Να ενθαρρύνει και να βοηθήσει τις μαθήτριες και τους μαθητές του Γυμνασίου, του Λυκείου και των ΤΕΕ να εξοικειωθούν με τις εκφραστικές δυνατότητες και τις τεχνικές της στατικής εικόνας (=φωτογραφία) και της κινούμενης εικόνας συνδυασμένης με μουσική και κείμενο (=διαφημιστικό μήνυμα) και γενικότερα των νέων τεχνολογιών.

Να συμβάλει στην προετοιμασία πολιτών ενημερωμένων και ευαίσθητων στα κοινωνικά, πολιτικά, πολιτισμικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, των οποίων τις συνέπειες βιώνουν καθημερινά, και να καλλιεργήσει τη διάθεση συμμετοχής για την επίλυσή τους.

Να προωθήσει τη δημιουργική συνεργασία ανάμεσα στους μαθητές και μαθήτριες για την παραγωγή οπτικοακουστικών μηνυμάτων που προβάλλουν αξίες όπως αυτές που αναφέρθηκαν προηγουμένως, καθώς και ανάλογες πρακτικές στην καθημερινή σχολική ζωή. Να τους εθίσει στην τάση να επιζητούν τρόπους ψυχαγωγίας υψηλού επιπέδου, που θα συμβάλλουν τόσο στην προσωπική τους ικανοποίηση όσο και στην απόκτηση χρήσιμων γνώσεων και εμπειριών.

Να δώσει ευκαιρίες στους μαθητές και μαθήτριες να αναδείξουν το ταλέντο και τις δεξιότητές τους και να αναπτύξουν εμπιστοσύνη της ικανότητές τους.

Μαθητικός Διαγωνισμός Αντιρατσιστικού «Διαφημιστικού» Μηνύματος & Φωτογραφίας

Όροι συμμετοχής

Τα έργα που θα προταθούν για βράβευση πρέπει να προωθούν τους σκοπούς που προαναφέρθηκαν. Είναι σημαντικό, εξάλλου, τα έργα που θα προταθούν να αντλούν τα θέματά τους:

- (α) από τη σχολική ζωή,
- (β) από τις εμπειρίες των μαθητών / μαθητριών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, και να προβάλουν παραδείγματα «καλής πρακτικής» στους παραπάνω τομείς.

Μόνο έργα «καθαρά» από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (copyright) γίνονται δεκτά στο διαγωνισμό.

Τα έξοδα αποστολής των έργων στο ΚΕΜΕΤΕ βαρύνουν τον αποστολέα.

Τα έργα που θα υποβληθούν για κρίση στο διαγωνισμό (ταινίες και φωτογραφίες) δεν επιστρέφονται.

Το ΚΕΜΕΤΕ έχει το δικαίωμα να δημοσιοποιεί και να αξιοποιεί τα έργα που θα υποβληθούν στο διαγωνισμό μέσα από τα έντυπα που εκδίδει ή με όποιον άλλο τρόπο κρίνει επιθυμητό, για επιστημονικούς και παιδαγωγικούς σκοπούς. Επίσης, μπορεί να τα διαθέτει στα σχολεία της χώρας για παρεμφερείς σκοπούς ή να τα προβάλλει από την ιστοσελίδα της ΟΛΜΕ και του ΚΕΜΕΤΕ στο Ίντερνετ.





Δικαίωμα συμμετοχής

Δικαίωμα συμμετοχής στο Διαγωνισμό «Σχολείο Χωρίς Σύνορα» έχουν οι μαθήτριες και οι μαθητές των Γυμνασίων, Λυκείων και ΤΕΕ της Περιφέρειας Αττικής, ηλικίας μέχρι 18 ετών, ατομικά ή ομαδικά.

Για το διαγωνισμό «διαφημιστικού μηνύματος»

Τα «διαφημιστικά» μηνύματα «σποτ» που θα υποβληθούν στο διαγωνισμό πρέπει να σταλούν σε βίντεο (VHS, Hi8, D.V. Beta SP, Digital Beta). Η διάρκειά τους πρέπει να είναι όση μιας συνθιτισμένης διαφήμισης στην τηλεόραση και σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να ξεπερνά καθένα από αυτά τα 20 δευτερόλεπτα. Κάθε πρόταση πρέπει να υποβληθεί σε δύο αντίγραφα.

Η ιδέα, η μορφή και τα μηνύματα πρέπει να είναι δική σας δημιουργία. Μπορείτε όμως να συμβουλευτείτε ενήλικες ειδικούς για τα τεχνικά ζητήματα σχετικά με την τελική επεξεργασία της ταινίας.

Κάθε μαθητής ή ομάδα μπορούν να συμμετάσχουν με μία έως τρεις προτάσεις «διαφημιστικού» μηνύματος.

Το ΚΕΜΕΤΕ θα καταβάλει κάθε προσπάθεια να προβληθούν τα βραβευμένα έργα από τους κεντρικούς και τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ως «διαφημιστικά» μηνύματα κοινωνικού περιεχομένου.

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Α. Διαγωνισμός «διαφημιστικού» μηνύματος

«Διαφημιστικό μήνυμα» (πρόταση 1)

- > Τίτλος
- > Θέμα
- > Διάρκεια δευτερόλεπτα
- > Φορμά (βάλτε σε κύκλο): VHS DV Beta SP Digital Beta DVD

«Διαφημιστικό μήνυμα» (πρόταση 2)

- > Τίτλος
- > Θέμα
- > Διάρκεια δευτερόλεπτα
- > Φορμά (βάλτε σε κύκλο): VHS DV Beta SP Digital Beta DVD

«Διαφημιστικό μήνυμα» (πρόταση 3)

- > Τίτλος
- > Θέμα
- > Διάρκεια δευτερόλεπτα
- > Φορμά (βάλτε σε κύκλο): VHS DV Beta SP Digital Beta DVD

Σημειώστε, επίσης, εφόσον υπάρχουν:

- Σκηνοθεσία:
- Σενάριο:
- Μουσική:
- Μοντάζ:
- Παραγωγή:
- Ηθοποιία:

Σημείωση: Μπορείτε να συμμετέχετε με 1 ως 3 προτάσεις διαφημιστικού μηνύματος. Παράκλησή μας η ταινία να συνοδεύεται με δύο τουλάχιστον φωτογραφίες από τα γυρίσματα.

Στοιχεία συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στο Διαγωνισμό

(α) Ατομική συμμετοχή

- > Επώνυμο
- > Όνομα
- > Διεύθυνση
- > Τηλέφωνο
- > Υπογραφή

(β) Ομαδική συμμετοχή

Όνοματα συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στην ομάδα:

-
-

Σημειώστε τα στοιχεία ενός μέλους της ομάδας για επικοινωνία:

- > Επώνυμο
- > Όνομα
- > Διεύθυνση
- > Τηλέφωνο
- > Υπογραφή

Στοιχεία σχολείου:

- Όνομασία σχολείου:
- Διεύθυνση:
- Τηλέφωνο: Φαξ:..... e-mail

Διευθυντής/διευθύντρια ή υπεύθυνος καθηγητής/καθηγήτρια του σχολείου:

- Επώνυμο/όνομα: Ειδικότητα:
- Διεύθυνση σχολείου: E-mail:
- Τηλέφωνο επικοινωνίας: (σχολείο)..... (κατοικία)
- Υπογραφή:

Παρακαλούμε, στείλτε την αίτηση συμμετοχής στο: **ΚΕΜΕΤΕ, Κορνάρου 2, 105.63 Αθήνα, Τηλ.: 210-3252189, τηλ. και φαξ: 210-3244930, φαξ: 210-3311338, e-mail: kemete@otenet.gr**

ΑΦΙΣΑ. ΓΚΕΝΤΣΙ ΡΟΥΤΣΗΣ

“Οι πρόσφυγες γεννήθηκαν ελεύθεροι. Ας τους δώσουμε χρώμα”



Διαδικασία επιλογής - βράβευση

Όλες οι προτάσεις, «διαφημιστικού» μηνύματος και φωτογραφίας, θα κριθούν από ειδική Επιτροπή, που θα συγκροτήσει η Ομάδα Εργασίας για το Πρόγραμμα «Δίκτυο Σχολείων Κατά του Ρατσισμού» του Κέντρου Μελετών και Τεκμηρίωσης (ΚΕΜΕΤΕ) της ΟΛΜΕ. Στην Επιτροπή προβλέπεται και μαθητική συμμετοχή.

Οι νικητές του διαγωνισμού θα ενημερωθούν γραπτά από την Επιτροπή του διαγωνισμού, ενώ τα ονόματά τους θα δημοσιοποιηθούν και από τα έντυπα της ΟΛΜΕ και του ΚΕΜΕΤΕ.

Στον πρώτο νικητή του διαγωνισμού «διαφημιστικού» μηνύματος θα δοθεί ως βραβείο βιντεοκάμερα.

Στον πρώτο νικητή του διαγωνισμού φωτογραφίας θα δοθεί ως βραβείο φωτογραφική μηχανή.

Επίσης, θα καταβληθεί προσπάθεια να εξασφαλιστούν δώρα και για όσους αποσπάσουν έπαινο της Επιτροπής.

Η βράβευση θα γίνει στο πλαίσιο ειδικής, ανοιχτής εκδήλωσης, για την οποία οι βραβευόμενοι θα ειδοποιηθούν έγκαιρα.

Τα έργα που θα βραβευτούν θα προβληθούν τόσο στο πλαίσιο του προγράμματος EQUAL, στο οποίο συμμετέχει και το ΚΕΜΕΤΕ, όσο και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο (π.χ. μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας). Οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες στο διαγωνισμό πρέπει να στείλουν (να έχουν φτάσει στα γραφεία μας) μέχρι τη Δευτέρα 27η Σεπτεμβρίου 2004 τα έργα τους μαζί με αίτηση συμμετοχής (φωτοτυπήστε την αίτηση που υπάρχει στο παρόν φύλλο) και συνοδευτικό/διαβιβαστικό έγγραφο, που θα υπογράφεται από τον Διευθυντή/-τρια ή ένα καθηγητή/-τρια του σχολείου τους, στη διεύθυνση:

«ΚΕΜΕΤΕ, Κορνάρου 2, 105.63 Αθήνα»

Στο έγγραφο πρέπει να αναφέρεται η διεύθυνση, ο αριθμός τηλεφώνου και η ηλεκτρονική διεύθυνση (εφόσον υπάρχει) του σχολείου. Αν πρόκειται για ομαδική εργασία, είναι χρήσιμο να υπάρχει και ένα σύντομο ιστορικό της ομάδας.

Για το διαγωνισμό φωτογραφίας

Οι φωτογραφίες που θα υποβληθούν στο Διαγωνισμό μπορούν να είναι έγχρωμες ή ασπρόμαυρες, αναλογικές ή ψηφιακές, διαστάσεων 20 X 25 ή 20 X 30 εκατοστών. Μαζί με τις φωτογραφίες πρέπει να αποσταλεί και το αρνητικό τους (ή η δικέτα, αν είναι ψηφιακές φωτογραφίες).

Η ιδέα και η εκτέλεσή της πρέπει να είναι δική σας δημιουργία. Στην επεξεργασία του φιλμ και την εκτύπωση, μπορείτε να συνεργαστείτε με ειδικούς

ή να αξιοποιήσετε το εργαστήριο του σχολείου (εφόσον υπάρχει).

Κάθε μαθητής ή ομάδα μπορούν να συμμετάσχουν με **1 έως 3 διαφορετικές φωτογραφίες**. Κάθε φωτογραφία πρέπει να υποβληθεί σε 3 αντίτυπα.

Το ΚΕΜΕΤΕ θα αξιοποιήσει υλικό από τις φωτογραφίες που θα υποβληθούν στο διαγωνισμό στα σχετικά έντυπα που θα εκδώσει.

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Β. Διαγωνισμός φωτογραφίας

Φωτογραφία 1

> Τίτλος /θέμα

Φωτογραφία 2

> Τίτλος /θέμα

Φωτογραφία 3

> Τίτλος /θέμα

Σημείωση: Μπορείτε να συμμετέχετε με 1 ως 3 φωτογραφίες

Στοιχεία συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στο Διαγωνισμό

(α) Ατομική συμμετοχή

> Επώνυμο

> Όνομα

> Διεύθυνση

> Τηλέφωνο

> Υπογραφή

(β) Ομαδική συμμετοχή

Ονόματα συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στην ομάδα:

.....

.....

Σημειώστε τα στοιχεία ενός μέλους της ομάδας για επικοινωνία:

> Επώνυμο

> Όνομα

> Διεύθυνση

> Τηλέφωνο

> Υπογραφή

Στοιχεία σχολείου:

Ονομασία σχολείου:

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο: Φαξ: e-mail

Διευθυντής/διευθύντρια ή υπεύθυνος καθηγητής/καθηγήτρια του σχολείου:

Επώνυμο/όνομα: Ειδικότητα:

Διεύθυνση σχολείου: E-mail:

Τηλέφωνο επικοινωνίας: (σχολείο)..... (κατοικία)

Υπογραφή:

Παρακαλούμε, στείλτε την αίτηση συμμετοχής στο: **ΚΕΜΕΤΕ, Κορνάρου 2, 105.63 Αθήνα, Τηλ.: 210-3252189, τηλ. και φαξ: 210-3244930, φαξ: 210-3311338, e-mail: kemete@otenet.gr**